

כובות
המושך בחושים

(ראה שער)

במאפייט קיבוץ גבעתיים היה חם. באר ויר ריחף ריחו של לחם טרי. האופה, דוד כן-שלום, הידוע בקיבוץ בכינויו הנוזל, חפן מדי פעם כיכרות לחם סמוקות בעזרת המירדה, הטיל אותן לתוך סל גדול. אולם מחשבותיו היו רחוקות משם. הוא חשב על התיאטרון.

התיאטרון אשר הסעיר את דמיונו של דוד היה מיוחד במינו: לא תיאטרון רגיל, אשר על במתו נעו ודיברו בני אדם. לא, היה זה תיאטרון מסוג אחר. שם שיחקו בובות.

בובות העץ היו קמות לתחיה, נעות, שמי חית, סובלות וצוחקות — וכל זה נעשה בתנועת ירו של דוד עצמו, המושך בחושים. דוד זכר כי עוד בימיילדותו, בצ'כוס' לובקיה, הקסים אותו תיאטרון הבובות. רגשיהתפעלות לא עזב אותו לעולם. בי ליבו קינן חלום אחד: להקים תיאטרון בובות משלו, להציג אותו בכל עריישראל וכפריה.

שנתיים לפני כן החל דוד לגלף את בובי-תיו הראשונות מגוריעץ. מאוחר יותר הקים במה. חברייקיבוץ, מגדול ועד קטן, היו מלאים התלהבות. דוד המשיך במלאכתו, לאחר שעותהעבודה באפיה, ובהדרגה נוצרה להק קטנה של בובות. עתה חשב דוד על דמותה של גיבורת המחזה החדש. מחשבה זו לא נתנה לו מנוח.

מבת-מושך השראה את מחשבותיו הפסיק בואה של קונה. הוא הכיר אותה מזמן: זיוה, ילדה קטנה, בת המושך הסי מוך חגלה, היתה באה מדי יום בימו לקחת לחם.

הילדה השחומה, בעלת הצמות הדקיקות והעיניים השחורות-גדולות, היתה דומה ל-בובה. היא היתה מטרידה אותו ללא-הרף, מקיפה אותו באלפיישאלות על אופן אפיית הלחם.

דוד חשב על מצחו: הנה הגיבורה שלו! כיצד לא עלה הדבר על דעתו לפני כן? הוא נעץ בקונה הקטנה מבט בוחן, ומיד לאחר צאתה החל לגלף בובה חדשה — לפי הזיכרון. באותו יום אכל כל הקיבוץ לחם חרוך.

כך נולדה הבובה זיוה. זה אירע לפני

דוד כן-שלום וזמון הילדים ראו בובות

יותר מארבע-עשרה שנה, אולם היא לא חגלה. זיוה מחגלה משרתת עתה בצה"ל. השתנתה עד היום הזה. לא כן זיוה ממושב דוד פגש בה בשבוע שעבר באוטובוס, ורק באותה הזדמנות סיפר לה כי לפני שנים רבות יצר בובה בצלמה ובדמותה. החיילת זיוה פרצה בצחוק רונן, הבטיחה לבוא לראית את הבובה — כאשר תקבל את חופ-שנה הראשונה.

גיל רציני הלהקה הקטנה גדלה עד כי הקיפה שלוש מאות בובות, והבמה הפי-כה לאחת הגדולות ביותר בעולם (4.20 מטר על 2 מטרים). אולם זיוה נשארה עד היום הכוכבה על שמי הבוטרון.

היא השתתפה כמעט בכל מחזות-הילדים, שימשה כקונפסרייה מתכוננת עתה להופיע במחזה חדש, באר התועים, ש.כתב עלידי אהרן מגד במיוחד בשביל הבוטרון. ככל אשה — וכיחוד כוכבה — דורשת זיוה תשומת-לב וטיפול מתמיד. יש לה מלחמה נהדרת, המונה עשרות שמלות — החל מן הסרפן הקיבוצי וכלה בקרינולינה של רוזנת — זוגות-נעליים ושאר זוטות נשיות.

יש לה גם ספר ומאפר משלה: מדי פעם בפעם יש צורך להחליף את שערותיה, לצ-בוע אותה, לתקן את הלכה. לאחר הכל, ארבע עשרה שנים הן גיל רציני — בשביל בובה. זיוה אינה מגלה לאיש את גילה האמיתי: היא מציגה את עצמה כילדה בת שש.

גשר דקיק, אולם עליאף-הכל חלפו ארבע-עשרה שנה. דברים רבים נשתנו. קר בון גבעת חיים התפלג לשניים: הקיבוץ המאוחד ואיחוד-הקבוצות והקיבוצים. בין שני הפלגים נותר רק גשר דקיק אחד:

החנך בור, התזמורת, הקרקס — הכל היה נפלא במידה שהה.

בערים, קהל גרוע. פעם בשנה עברו זיוה וחבריה ללהקה עליפני הארץ, הציגו את מחזותיהם במושבים וקיבוצים. ביקר ריהם בערים היו נדירים ביותר: הקהל העירוני בישראל היה גרוע למדי. אפילו הילדים שם ראו את החוטים.

דוד זכר כי בצ'כוסלובקיה היו המבוגר-רים הולכים להצגות-בובות ממש כשם ש-כאן הולכים לתיאטרון. לאמיתו של דבר היה זה תיאטרון בויעירא-מפין — תיאטרון בו ממלא אדם אחד תפקידים רבים באמצע-עות בובות רבות, כשהוא עצמו אינו נר-אה לעין.

בישראל היה עוד ליקוי אחד: בארץ לא נמצאו כל כותבי מחזות לתיאטרון-בובות. מדי פעם בפעם נכתב מחזה או מער-כון בשביל הבוטרון, אולם הסופרים לא עברו בשבילו במיוחד. היה זה רק מקור להכנסה צדדית.

עד לפני חמש שנים היה דוד רק אמו-חובב בבוטרון. באותה תקופה שלחו המוס-דות הישראלים את הבוטרון לסיור באר-רופה. זיוה ראתה את אופקיהן הרחבים של ארצות זרות.

הסיור זכה להצלחה גדולה. אולם דוד הר-גיש בעמקי לבו כי זו היתה רק ההתחלה. הבוטרון הישראלי היה צריך עדיין ללמוד הרבה מאחיו האירופיים והאמריקאיים.

הוא התקשר עם איגוד-תיאטרון-הבובות בארצות-הברית ובריטניה, החל לקבל מהם חומר מקצועי, ספרים ומכתבים. הוא המ-שיך גם לבנות בובות.

זיוה השתייכה על הוור הישן: ראשה היה עשוי מנייר דחוס וגופה מבול-עץ. כאשר

תזמורת הבובות

כי בצלם אדם נבראו

הבוטרון, בו משתתפים שני הצדדים העיר-נים שווה בשווה. מנהל התיאטרון והבמאי, דוד כן-שלום (הקיבוץ המאוחד), הקריין הי-ראשי יוסף פירר (איחוד).

מצד שני היו שנים אלה תקופה קצרה למדי ללימוד המקצוע. לאחר מאתיים הי-גות של ששה-עשר מחזות, אמר דוד כך-שלום: "כל הצגה היא נסיון חדש, סיור לעמקי ארץ לא-נדועת."

רק לילדים, גם דוד נשתנה. הוא נשאר נלהב לבוטרון ולעבודה כי גבעתיים מי-צנת את ישראל באיגוד הבינלאומי של תי-אטרונייהבובות. אולם כיום הוא מיטיב להעריך ולהבין הן את הבובות והן את בני-האדם.

ככל שגדלה הבנתו של דוד, כן השתדל הוא להתרחק מקהל-המבוגרים, להתקרב אל הילדים. הוא התלונן לעתים קרובות: "המ-בוגרים רואים רק את החוטים. הילדים ר-אים רק את הבובות." אחר הוסיף, "אילו הייתי עשיר, הייתי מתקין לתיאטרון שתי-דלתות: קטנה וגדולה. לכל מי שהיה מסו-גל לעבור בדלת הקטנה מבלי להתכופף, הייתי מניח להיכנס ללא תשלום. לאלה ש-היו עוברים בדלת הגדולה הייתי נוהן ברירה לשלם פי עשר — או להסתלק."

דוד צדק, אך לא לגמרי: לעתים קרובות היה צחוקו הרם של אדם מבוגר מתערב בקולותיהם הצלולים של הילדים.

אולם מובן מאליו שלא היה קהל טוב יותר מן הילדים. בשבילם היה עולם חדש ומפלא מיסתר מאחורי מסגרת-העץ הגי-דולה — עולם של מסתורין. אהוד הקטן עמד וחיכה לעלות המסך כשצווארו פשוט קדימה, שפתיו פסוקות, עיניו קרועות לרח-חה. עלילת-המחזה לא היתה חשובה. אגונו

המעריצה אורלי המבוגרים ראו חושים

הווי

המוציא לחם מן הכיס

בתל-אביב, כיום-הכיפורים, התפלל אברהם כהן בבית-כנסת, תחב את ידו לכיסו להוציא ממחטתו, כדי לנגב את פרצופו המיוזע, הוציא במקומו פרוסת-לחם, גאלץ לעזוב את המקום בחיפזון.

חתימה טובה

בירושלים, בערב-יום-הכיפורים, מכר סוחר העופות אברהם ריטר ארבע תרנגולות לאל-מוגי, קיבל ממנו המחאה, ברך אותו בחי-תימה טובה, הלך למחרת החג לבנק לגבות את הכסף, גילה כי החתימה מווייפת.

מגבית איחודת

בחיה גילה אדם שחזר מאמריקה, מקום שם פעל למען המגבית המאוחדת, כי בנו השכיר את דירתו המרווחת, קיבל סכום שמן כדמי-מפתח. ביזבו את כל הכסף על קלפים ובילויים.

מן העיר אל הפר

במעברת רמלה, החליט שלום שרעבי, שהגיע לשם לא מכבר עם משפחתו מתל-אביב, לעזוב את המקום במהירות האפי-שרית, לאחר שהרס פר משתולל, שנמלט ממשק סמוך, את גינת-הירק שלו, ניפץ לרסיסים אחד מקירות צירפו.

סכך הגורל

ביפו, נכנס אהרן שוסטרמן ללונה-פארק, בתן את עתידו באוטומט מגיד עתידות, קיבל פתק: "בזמן הקרוב ביותר תסתכן בעסקיביש", ניסה לעזוב את הגן בדרך הקצרה ביותר, הסתכן בגדר-החיל, קרע את מכנסיו החדשים.

תפוזים ליפו

בגודסאב, בירת האי גרנלאנד, אפוף השלג הנצחי, זכה הטוראי האמריקאי גיימס הולדן בתחרות אכילת-גלידה, שנערכה בקיוסק הי-ראשון שנפתח במקום, הועבר כעבור שעה קלה לבית-החולים כשהוא מחוסר הכרה.

ארעל יצא מחוק

בחיה, הגיש שלמה זרניך בקשה לשנות את שם משפחתו לדובשני.